

Rundkørsler

OPLÆG TIL KONCEPTER FOR UDSMYKNING · MARTS 2021

Indhold.

Introduktion

Studier og fakta

Cases

Forslag metodik

Konklusion

Ideer koncepter

Links research

Intro.

En rundkørsel er et cirkelformet anlæg, hvor flere veje mødes. Mens man for et par årtier siden oftest valgte trafiklys til at regulere trafikken på krydsende veje i Danmark, bygger man i dag flere rundkørsler.

Rundkørsler etableres primært for at regulere trafikken, men bliver ofte også fikspunkter i de byrum og landskaber hvor de placeres. Punkter, der kan komme til at betyde noget særligt og, fungere som personlige pejlemærker i kraft af deres visuelle udtryk.

Inden en beplantning eller skulptur opsættes i en rundkørsel skal der foretages en trafiksikkerhedsvurdering. Studier viser at rundkørsler, der er udsmykket med skulpturer, har signifikant bedre sikkerhedseffekter end dem uden. (op til 79%). Vejdirektoratet er ofte tilbageholdende med udsmykning i åben land.

Studier og fakta

Jan Gehl er en af Danmarks mest vidtfavnende og fremtrædende byplanlægningsarkitekter og er et fyrtårn i international sammenhæng. Hans teorier om livet mellem bygningerne har haft – og har stadig - stor betydning for udvikling af bæredygtige bymiljøer verden over. Hvis ressourcer og tiden er til det, kunne det være relevant at inddrage ham og hans team i vores projekt.

Spahn og Bäuml (2007) angiver, at uheldsfrekvensen i rundkørsler med belysning i landzone er 43% lavere end rundkørsler uden belysning i landzone. Jensen (2012) finder derimod, at sikkerhedseffekterne af etablering af belysning i rundkørsler må være relativt beskedne, idet antallet af uheld i mørke og tussmørke er uændret, både hvor belysning etableres og ikke etableres i forbindelse med ombygninger af kryds til rundkørsler.

Studier og fakta

Maycock og Hall (1984) finder, at gode oversigtsforhold i trafikken mod venstre var forbundet med flere ulykker end dårlige oversigtsforhold.

Kennedy et al. (1998) finder, at dette også gælder i minirundkørsler og for flere typer af ulykker. Turner et al. (2009) finder, at gode oversigtsforhold medfører flere ulykker, da forbedring af oversigtsforholdene medfører højere indkørselshastigheder.

Thomas Rud / Civilingeniør og Fagnørdeblogger siger om sikkerhed: Faste genstande herunder kunstværker placeret i midterøen af rundkørsler i åbent land vil udgøre en øget skadesrisiko, hvis en trafikant overser rundkørslen. Derfor anbefaler jeg en restriktiv tilgang til brug af en rundkørsels midterø til faste genstande og kunstværker. Det anbefales således ikke at placere faste genstande eller kunstværker i midterøen af rundkørsler, hvor der er hastigheder på eller over 70 km/t hastighed. Målte hastigheder umiddelbart ved helleanlæg i tilfarter bør ikke være højere end 50 km/t.

Inspiration Danmark

Et fællestræk ved mange rundkørsler i Danmark er at de er et vartegn på byen/kommunen. Branding af byen. Skulpturerne eller udsmykningen er tit en visuel oplevelse der enten gemmer på en historie eller omhandler noget der kendetegner byen. Se eksempler her:

Skive : De 11 stjerner oldtidens vejvisere, designet af Jacob Jensen

Skagen : Danmarks nordligste rundkørsel med Skagens Byvåben

Charlottenlund : Femvejen (endestation for linje 5)

Kalundborg : Allike-skulptur fordi Kalundborg er kendt for alliker

Aars : Per Kirkeby-tårne

Aabybro : Landart af Kurt Tegtmeier - Teletubbi-land med Nordstjernen.
Skulptur står udenfor rundkørslen. Landskab og rundkørsel spiller sammen,

Hadsund : Grønne løsninger med forskellige arter i forskellige rundkørsler.

Egense : Danmarks måske ældste rundkørsel. Fredet høj som er dateret 1100 f.Kr.

I Albertslund Kommune har man valgt at lave en strategi for kunst i det offentlige rum der indebærer projektet "Pervasive gaming" og vil igennem borgerinddragelse og temaet lave udstilling omkring digital kunst og gaming.

Klavs Lind har fotograferet alle rundkørsler i Danmark. Se dem her:

www.facebook.com/rundkorsler/

www.rundkoersler.dk

Inspiration udland

Den største forskel på danske og udenlandske rundkørsler er ofte størrelsen. Hertil kommer at klima, kultur og designstil er meget forskellig fra danske forhold. Her følger nogle konkrete eksempler, der viser den store spændvidde.

I Los Angeles har man "solar powered" kunst, der ændrer form med lyset.

<https://inhabitat.com/striking-solar-powered-la-roundabout-manages-stormwater-runoff-with-art/>

I Florida har "The Exploding Chicken" skabt opstandelse - og ro i trafikken.

Antallet af fodgænger dødsfald er faldet 100% og trafikulykker er faldet med 75%.

<https://tampaarts.org/city-of-tampa-public-art-installation-once-controversial-now-a-forerunner/>

I Stockerau, Østrig har de skabt "trafic art" med krøllede vejskilte.

<https://steemit.com/art/@holanda/artwork-on-a-roundabout-2018-09-28-10-24-37>

I Pakistan har de skabt ekstraordinære store bygningsværker i midten.

<http://www.manhoos.com/2015/10/10-beautiful-roundabouts-in-pakistan.html>

I Norge har de skabt stor opstandelse med dildo-nissen.

<https://elephant.art/roundabout-sculpture-instagram-xiao-yang-public-art-sculpture-art-google-maps-weird-wonderful-2019/>

Se mere inspiration til skulpturer i rundkørsler på denne Instagram side:

https://www.instagram.com/roundabout_sculpture/?utm_source=ig_embed

Metodik.

Kristine Samson har lavet en Ph.d afhandling med titlen Det Performative Æstetiske Byrum. Her ræssonerer hun, at man skal se det offentlige byrum som en fælles scene hvori der indgår mange forskellige typer brugere.

Når der skal installeres noget i et byrum, er det derfor vigtigt at inddrage både borgere/brugere der bor i området samt dem der går/cykler/kører igennem for at få det bedste udbytte. Dette bekræftes af Grandville, der arbejder med byudvikling i hele Danmark.

Det foreslåes, at de valgte lokationer fotograferes fra alle vinkler og at disse fotos anvendes til skitsering og evt. 3D visualisering af konceptets løsninger inden de besluttet.

Konklusioner.

Der findes ikke en præcis formel for “best practice” når det handler om udsmykning af rundkørsler. Vores research har dog vist, at det vil være en god investering at følge disse anbefalinger:

1. Definer en **overordnet strategi** for eksekveringen - og beslut om det skal være udsmykning eller kunstværker, der kræver kuratering
2. Vedtag **præcise kriterier** for hvilke rundkørsler, der skal investeres i, så det giver mening for alle parter.
3. Sørg for at løsningerne bliver så visuelt stærke at de bliver **pejlemærker** for mennesker, uden at det går udover trafiksikkerheden - og så kunstnerisk stærke, at de **skaber dialog og brander byen/kommunen**.

Koncept ideer.

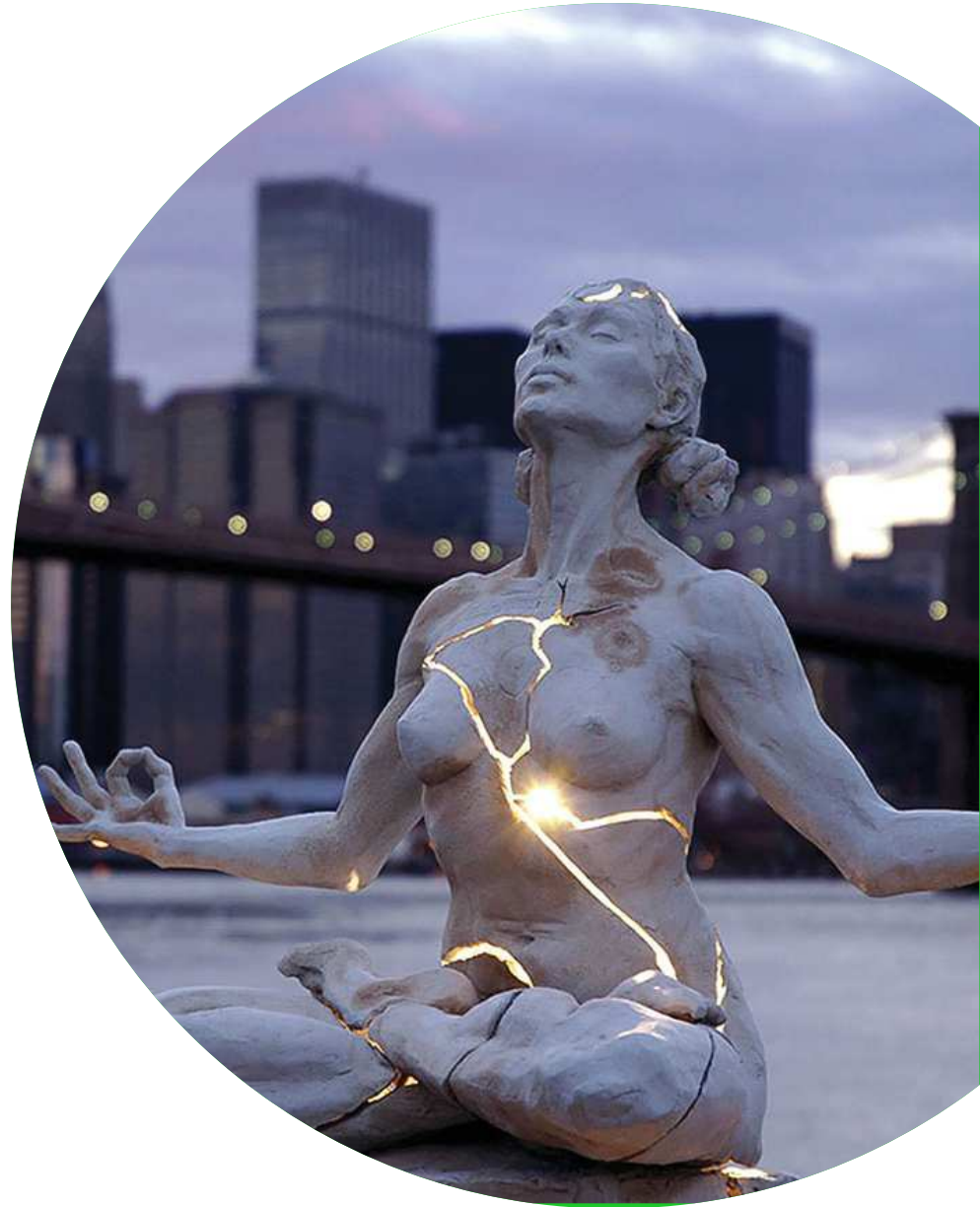
Konkrete forslag, der kan bruges som overordnet tema eller kombineres og bruges lokalt, trafikalt eller geografisk. Hvert eksempel repræsenterer en specifik strategi.

Strategi kunst

Ildsjæle

Eksempel på serie med ild/lys som koncept. Kurator udvælger kunstnere, der fortolker forskellige mennesker, der brænder for noget særligt.

Skulpturer har alle lys som en ekstra dimension, der giver ekstra stopeffekt når mørket falder på.

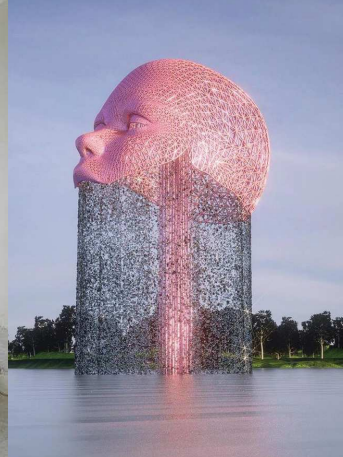
Strategi udsmykning

Think big

Eksempel på serie med velkendte ting som gennemgående koncept. Kurator og styregruppe definerer emner og vælger kunstnere, der kan udføre opgaven.

Skulpturer har alle relation til vores fælles fortælling, lokale unika eller andet.

Kunst.

Flere eksempler på iøjnefaldende værker, der kan bruges til at brande Creative City. Optiske illusioner, animation og æstetisk storytelling.

MANC
US
TER

Links research.

- <https://samlingen.koes.dk/vaerk>
- <https://www.akademikerbladet.dk/aktuelt/2017/november/6-rundkoersler-med-kunst-i-midten-kunst-eller-skrammel>
- <https://www.ktc.dk/artikel/arkitekter-skal-huske-paa-de-unge-piger>
- <https://blokhus.dk/nyheder/hvorfor-ikke-bruge-rundkoerslerne.aspx>
- <https://www.kunst.dk/om-os/haedersydelser-og-praemieringer/modtagere/jan-gehl>
- <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/8868/>
- <https://www.horten.dk/viden/artikler-2019/kunst-i-byrummet-hvad-skal-man-som-kommune-vaere-opmaerksom-paa>
- <https://thomasrud.dk/tag/kunst-i-rundkoersler/>
- <https://www.tv2nord.dk/jammerbugt/kunst-i-rundkorsler-brander-byer>
- <https://dac.dk/viden/artikler/pladser-og-byrum/>
- <https://www.83degreesmedia.com/features/public-art-in-roundabouts-new-trend-in-Tampa-Bay-Area-031919.aspx>
- <https://www.ikast-brandenyt.dk/artikel/dfdb9a31-ef5b-44d7-8d7d-791635aa1c1e/>
- Rundt og rundt om kunsten i Danmarks rundkørsler - Kristeligt Dagblad (kristeligt-dagblad.dk)
- <http://vejregler.lovportaler.dk/showdoc.aspx?schultzlink=vd-2015-0019>
- Kunst i rundkørsler brander byer | TV2 Nord
- Samlet oversigt | rundkoersler.dk
- <https://www.weekendavisen.dk/2018-20/kultur/tour-de-rundt-og-rundt>
- <https://samlingen.koes.dk/vaerker-i-det-offentlige-rum/>
- https://da.wikipedia.org/wiki/Kulturby_96 - Koncept - sætter fokus på byens identitet.
- <https://elephant.art/roundabout-sculpture-instagram-xiao-yang-public-art-sculpture-art-google-maps-weird-wonderful-2019/>
- <https://www.keysoftsolutions.co.uk/articles/blog/art-in-roundabouts-great-placemaking-or-added-danger/>
- <https://www.thesun.ie/motors/1278660/top-10-weird-and-wonderful-roundabouts-from-giant-hamburgers-to-sheds-balancing-up-side-down/>